

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

ÇEVRE CEZALARI ATÖYLE ÇALIŞMASI 18/11/2019 – Kaya Prestige Hotel /İZMİR

ÇEVRE VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ

- Çevre dünya üzerinden yaşamlarını sürdüren canlıların hayatları boyunca ilişkilerini sürdürdüğü dış ortamdır.
- Çevre bize geçmişten kalan bir miras değil, korunması ve gelecek nesillere de bırakılması gereken en değerli emanettir.
- Çevre kirliliği, dünya üzerinde yaşayan canlı ve cansız varlıkları olumsuz yönde etkileyen, onların üzerinden yapısal bozulmalar meydana getiren olayları kapsar. Bu varlıkların etkileşim içerisinde olduğu hava, su ve toprağa niteliklerini bozan yabancı maddelerin karışması da çevre kirliliğine sebep olmaktadır.

Su Kirliliği

Bir amaç için kullanılan suyun kullanılabilirliği sona erdikten sonra deşarj edilen su (sıvı) **atıksu** olarak adlandırılır.

Atıksular;

- Evsel
- Endüstriyel
- Tarımsal

İnsan Açısından

- Atıksuyun deşarj edildiği ortam (akarsu, göl, deniz, okyanus) verimli kullanılamaz hale gelir. Böylece insan kendi su kaynaklarını kendisi kullanılamaz hale getirir.
- Bozulan su ortamından elde edilen kazanç azalır yada yok olur.
- Sağlıklı içme suyu bulma zorluğu sonucunda salgın hastalıklar görülür.

Ekosistem Açısından

- Zaten son derece hassas dengelerle kurulmuş olan ekosistem yapısı bozulur.
- Bazı canlı türleri göç ederken, istenmeyen türler sisteme hakim olabilir, bazı türler de tamamen yok olarak ekosistem çeşitliliği kaybedilmiş olur.
- Bozulan bir ekosistemi insan eliyle yeniden kurmak neredeyse imkansızdır.

Su Kirliliği – Önlemler

- Su kirliliğinin önlenmesi için ilk yapılması gereken **KİRLETMEMEK**TİR.
- İşletmelerin temiz üretim yapmaları teşvik edilmelidir.
- Her ölçekteki kullanımda tasarruflu olunmalıdır.
- Mümkün olan maksimum geri kullanım sağlanmalıdır.
- Üretilen atıksuyun en verimli şekilde arıtılması sağlanmalıdır.
- Üretilen atıksu çevre ve insan sağlığına en az zarar verecek şekilde deşarj edilmelidir

HAVA KİRLİLİĞİ

- Noktasal kaynaklar
  - Fabrika bacaları
  - Çöp yakma tesisleri, vb.
- Çizgisel kaynaklar
  - Otoyollar, yollar
  - Demiryolları
- Alansal kaynaklar
  - Orman yangınları
  - Büyük ve yoğun sanayi bölgeleri
  - Yakılan tarlalar

Hava Kirliliği – Kirleticiler

- Hava kirliliğine neden olan maddeler aşağıda listelenmiştir.

Kirletici	Örnek
Partikül Maddeler	Toz, kül, is
Kimyasal buhar, duman ve gazlar	SO _x , NO _x , H ₂ S, vb.
Organik buharlar	Hidrokarbon, petrol kaynaklı buharlar, vb.

Hava Kirliliği – Etkiler

- İnsan fiziki ve psikolojik sağlığını olumsuz etkiler
- Binalar ve ağıktaki diğer yapılara zarar vererek ekonomik olumsuzluklara neden olur
- Bitki gelişimini kısıtlar, dolayısı ile ekosistem yapısını bozar (Asit yağmurları)
- Bir kısım hava kirleticileri yere indikten sonra toprak yapısını bozar
- Küresel ısınmaya neden olur
- Ozon tabakasına verilen zararla doğal yaşam şartlarının değişmesine neden olur

Hava Kirliliği – Önlemler

Alınacak önlemler;

- Özellikle yanma ile elde edilen enerjinin yenilenebilir enerji kaynakları ile değiştirilmesi
- Endüstriyel tesislerde kirletici kaynaklarının kirletmeyen yada daha az kirleten teknolojilerle değiştirilmesi
- Kaliteli yakıt kullanımı
- Tam yanmanın sağlanması
- Kirleticinin atmosfere verilmeden önce bir arıtma işleminden geçirilmesi
- Atmosfere zarar verdiği bilinen CFC gibi gazların kullanımının sınırlandırılması, en azından azaltılması

GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ

- Her türlü istenmeyen ses gürültü olarak tanımlanmaktadır.
- Gürültü kendi başına fiziki bir kirletici olmamasına rağmen, varlığı rahatsız edici ve sağlık açısından olumsuz etki içermesinden dolayı bir kirlilik olarak kabul edilmektedir.

Gürültü Kirliliği - Kaynaklar

- Kara, hava ve demir yolu trafiđi
- İnşaatlar
- Eğlence yerleri
- Endüstriyel faaliyetler, vb.

Gürültü Türü	dB Derecesi	Psikolojik Etkisi
Roket	170	Kulak ağrsı, sinir hücrelerinin bozulması
Canavar Dödüđü	150	Kulak ağrsı, sinir hücrelerinin bozulması
Kulak dayanma sınırı	140	Kulak ağrsı, sinir hücrelerinin bozulması
Makine delici	120	Sinirsel ve psikolojik bozukluklar (III. Basamak)
Motosiklet	110	Sinirsel ve psikolojik bozukluklar (III. Basamak)
Kabare Müziđi	100	Sinirsel ve psikolojik bozukluklar (III. Basamak)
Metro gürültüsü	90	Psikolojik belirtiler (II. Basamak)
Tehlikeli bölge	85	Psikolojik belirtiler (II. Basamak)
Çalar Saat	80	Psikolojik belirtiler (II. Basamak)
Telefon zili	70	Psikolojik belirtiler (II. Basamak)
İnsan sesi	60	Psikolojik belirtiler (I. Basamak)
Uyku gürültüsü	30	Psikolojik belirtiler (I. Basamak)

Gürültü Kirliliği – Etkiler

Gürültü kirliliğinin insan üzerindeki etkileri;

- Davranış bozuklukları, asabiyet
- Geçici yada kalıcı duyma bozuklukları
- İşgücü verim kaybı
- Konsantrasyon eksikliği
- Uyku bozuklukları
- Kan basıncı değişimleri

Gürültü Kirliliği – Önlemler

- Gürültü kaynaklarının yerleşim bölgelerinden uzak tutulmalı
- Gürültü kaynağına ses izolasyonu uygulanmalı
- Yollar gibi değiştirilemeyecek gürültü kaynakları ile reseptörler arasına gürültünün yayılmasına engel teşkil edecek duvar, bitki örtüsü gibi yapılar konulmalı
- Gürültü kaynaklarına yakın olunması gereken durumlarda kulaklık gibi koruyucu malzeme kullanılmalı

Dünya Sağlık Örgütü raporuna göre her yıl **1,7 milyon insan** sağlıksız çevre koşulları sebebiyle kansere yakalanırken, **12,6 milyon insan** ise çevre kirliliğine bağlı hastalıklar sebebiyle hayatını kaybediyor.

Çevre kirliliğinin bir çeşidi olan hava kirliliği ise yılda **4,2 milyon insanın** ölümünden sorumlu. Sadece insan değil diğer canlıların da yaşamını tehlikeye sokan çevre kirliliğini önlemek için neler yapabiliriz?

ÇEVRE KANUNU

Anayasa Madde 56

Herkes ,sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşam hakkına sahiptir.

Ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerin korunarak bu günkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleri ile uyumlu olarak belirli hukuki ve teknik esaslara göre düzenlenmesi amacıyla **11.08.1983 tarih ve 18132 sayılı Resmi Gazete’de** yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

ÇEVRE KANUNU’NUN AMACI

“Bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamak”

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

İlkeler;

TEMEL HÜKÜM - Kirletme Yasası

- Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde,
- ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere
- aykırı olarak, doğrudan ve dolaylı biçimde,
- alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak
- ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Kirlilięe sebep olunursa karşılaşılabacak durumlar ?

- Masraf ve harcamalardan sorumluluk
- İdari para cezası
- İzin ve lisans iptali
- Faaliyetin durdurulması
- Zararların tazmini- zararlardan sorumluluk
- Adli cezalar – Hapis cezası

Çevre Korunmasına İlişkin Önlemler ve Yasaklar

○ Madde 8 - Kirletme yasağı:

Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirlen, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.